

בתוך עמי

מאת אנדה עמיר

"בתוך עמי" * הוא ספרה ה"שני של מרי יציב; הראשון הוא "אחת ואחת", ושניהם צביון אחד להם: חדירה לעמקן של הנשמות המתוארת בהם. ותיאורן בקיצור מופלא, בראיית העיקר וחשיפתו כגביש צלול וברור, ללא מלה אחת לתפארת מליצתה. דב סדן מציין בדברי האקדמה שהקדיש לספר: "...עשיתי אזני כאפרכ"סות למשפטה של מרי יציב ב"הגדרת אישים, עיקרם סופרים, כפי שהתבוננותה צדה את עי"קום, כשכל הגדרה כממצה, ב"קוצר מילים, איש איש על חש"תית תכונתו..."

לעיתים, בקוראך רשימות הק"צרות והממצות הגלו גרא. לך כי עומדים "גיבוריה" חיים לפ"ניך, מצויירים ביד צייר-אמן, ש"לא פסח על קמט אחד ועל גוון אחד, בציינו את תארים ואת אופ"יים המיוחד. בכל רשימה ורשי"מה כלול עולם שלם. אינו מש"תת קו אחד מקויו של האדם המתואר.

ארבעה מדורות בספר, מדור מ"דור וליקוטי דמויותיו: "עו"לים וניצולים" — ובו צ"יורי אודים אשר לא אחת זיע"זעו את המחברת באמת הווייתם, העולה על כל דמיון של סופר"יוצר; אחד אחד ונטל גברו, ש"אין למחותו או לפצותו אף בטי"פולה המסור של המספרת, ש"עסקה בקליטתם של העולים ב"מסירות בלתי רגילה. המדור ה"שני — "מן ההווי" הוא מ"עין-טיול בנשמות ובתופעות צי"בוריות בקולמוס של עתונאי ר"גיש ונאמן, המגיב על מ"לות ומומים בקליעה מדוייקת ללא החטאה. כאן תמצא גם סידרה שלמה מהויות בתי-חולים, במ שכנה המספרת לתקופות, ועינה החדה צדה גם שם דיוקנאות שו"נים, עלובי החיים ועשירי הנפש, וידעה לקלוע להם ציון ונטרת"אופי בהבנתה המעמיקה את כב"שוניהם.

המדור "מעבר למסך", שנרשם בעיקרו כמזכרת לביקורה ברוס"יה, אצל שרידי משפחתה, מגיע לביטוי המלא והמחריד הפחד בו שרויים יהודי רוסיה, החיים כ"אנוסים-לכל-דבר, ואם כי ה"רשימות נכתבו לפני שנים לא מעטות, רישומם עז ואקטואלי גם היום, ועל פי התיאורים הקצ"רים והנוקבים האלה לומדים אנו, כיצד התגלגלו הדברים עד המ"צב הנוכחי של החיכוך האכזר, בו חיים אחינו מאחורי המסך כ"יום.

במדור האחרון "אישים", מעלה המחברת דמויות של אישי ציבור, כמו "אגשי פלונסק" ה"מהוללים, או: גולדה מאיר, אורי צבי גרינברג, הרצפלד, ועוד, אי"שים החיים אתנו; ובסיומו של המדור החלק הנוגע ביותר ב"כנות רגשיותו — "בית הקב"רות הפרטי", בו מעלה מרי יציב דמויות יקרות לה ויקרות לכולנו, אחת אחת, וציון מדוייק, ללא הגזמות מקובלות, נאמן ל"דרכי חייהן המיוחדות להן.

ספר שאין לו יומרות ספרותית לשמה, והוא בכל זאת ס"ות, על כל הסממנים הנדרשים ממנה, נקרא תוך התרגשות-אמת והוד"הות עם דעת המחברת הרגישה, החכמה והעדינה בקביעת צי"גיה.

* "בתוך עמי", (רשימות מן השנים שלפני מלחמת ששת ה"ימים), מאת מרי יציב, "מסדה", ת"א.